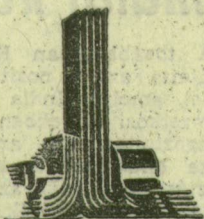

Százéves város

Kevés olyan város van, amely születésének, vagy legalább újjászületésének dátumát anyakönyvi pontossággal meg tudja határozni. Ha mégis van ilyen Szegeden kívül, az ugyancsak valamilyen katasztrófától jegyzi új életét. Itt a víz csinált tabula rászt, majd 750 éves, gazdag városi múlt után — kitérve egy új szegedi időszámítás nullapontjára, amihez képest éppen száz esztendő pergett el. Így, ha a mai generációk a százados nagy vízíró beszélnek, leginkább a százéves új városra gondolnak.

Valamely forrásban találtam rá arra a megjegyzésre, hogy a magyarok igen-igen tudnak ünnepeket. De itthon is hallottam: hogy lehet „ünnepeket” csinálni egy szörnyű fekete napból? Csak hogy más az ünnep és más az emlékezés. Miként törölhetné a szegedi ember memóriájából a nagyvizet? Város mállott el a Tisza hullámsírában, nagyapáinkat kergette szét a világba a víz — de nagyapáink visszajöttek ide, és várost alapítottak ismét. Rangos, szép várost, otthonos és esztétikus várost, melyet ránk hagytak, miként ennek a helynek az olthatatlan szeretetét.

Szeged új évszázada két érzelmi kitöréssel határolható. A végzetes éjszakán, 1879. március 12-én így írta el bánatát az ügyeletes szerkesztő: „Szegény, szegény szülővárosom...” — most pedig ezt lehetne szédőgépbe diktálni: „Ragyog, ragyog, gyönyörű városom!” És történelmileg minden emlékezés ide vonzódik, az újjáalkotás, a teremtés, az emberi küzdés és szorgalom e piramisához!

Különösen olyan közösségek érzékenyek a múltjukra, amelyek valamilyen meghatározóan nagy történelmi élményt éltek át. És ilyen tekintetben nemcsak a vész volt nagy összetartó erő, hanem az újjáalkotás is, amely száz esztendője — kisebb-nagyobb megtorpanásokkal — szakadatlanul tart Szegeden. S mert száz év alatt sem készül el egy város, tömegtelen sok dolgot ad még az a végzetes éjszaka a mai élők unokáinak is.

Csodájára járnak annak a modern városszerkezetnek, s annak az építészeti stílusjegységnek, amellyel Szeged felragyog hasonló várostestvérei között. Bizonyos, hogy a „nagy városrendező”, a víz tette lehetővé ezt a várokkaraktert, s az az emberi szándék, hogy a túlélők kárpótolni akarták magukat a nagy veszteségért. De ezt a vigaszunkat megvámolja az átlók szomorúsága. A sebesen kötelező újjáépítés és a továbbépítés nagy rohamai bezártak ide a körtöltés mögé százados gondokat is. Így abból a nagy álomból, amivel az újjáépítők a városépítésnek nekifogtak, nagyon-nagyon sok tennivaló ránk maradt. És az árvíz centenáriuma, az emlékezés így vezet át bennünket a jelenbe meg a jövőbe: a városépítés mai korszakában kell korrigálni a hibákat, és az egykori álmokat a mai szükségletekhez igazítva kell befejezni a nagy művet, ha egyáltalán befejezhető egy város.

A nagy víz, amelyre most emlékezünk, mindennek kiindulópontja. A mai szegediek büszkén gondolhatnak az elődök küzdelmeire, városépítő buzgalmára, lokalpatriotizmusára, mert a város új nagy korszakának munkásai. A sokat emlegetett hausmanni keret igazában most kezd megjelenni város-élménnyel, amikor már nemcsak a városmag megtöltésére jut energia, hanem az egész város minőségi újjáteremtésére.

Holnap éjjel ismét megszólalnak a város harangjai, hogy emlékeztessenek. De ez a harangzúgás egyúttal azt is mondja a városnak: az ember fölül tud emelkedni a bánaton és a természet pusztító erején. Az ember alkotásra termett — s otthonos, szép, szívünknek kedves várost emelt s emel a régi hullámsírról.

Sz. Simon István

Az új hid krónikája

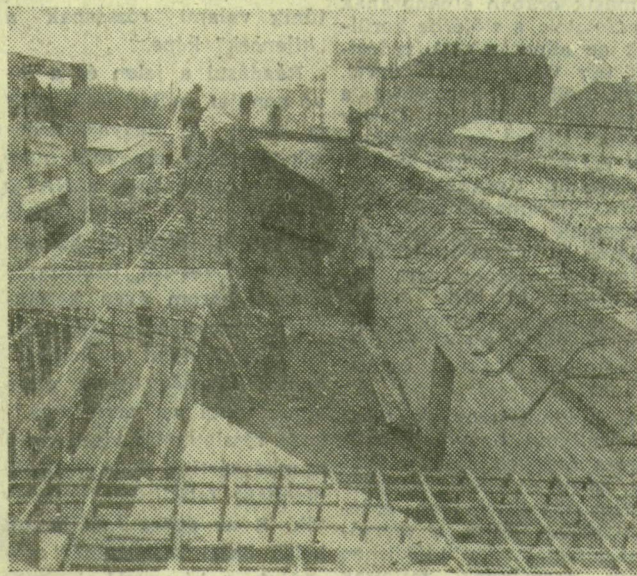
Szerelőtér a katamaránon

Február első napjaiban a Tisza árhulláma elérte azt az előszerelőtér, amelyen a Ganz-MÁVAG dolgozói rendezkedtek be az épülő új híd szomszédságában, a jobb parti ártéren. Az árhullám levonulásának idejét még a vízügyi szakemberek sem szokták előre megjósolni, ezért a hídépítők nem kockáztathattak, kisegítő megoldást kellett keresniük. Elkérték a Szentes—Csongrád közötti híd építőitól azt a kétfestű hajót, katamaránt, amelynek fedélzete alkalmas arra, hogy a szerelőtér átmenetileg pótolja.

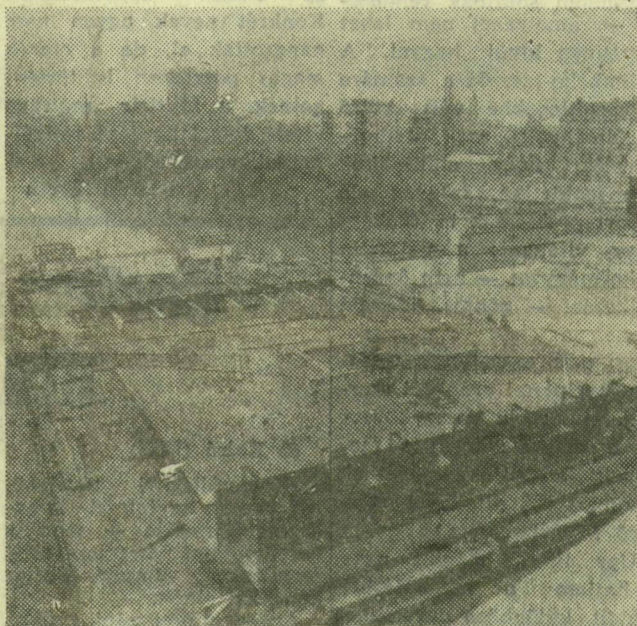
A katamarán lehozása sem volt egyszerű dolog, hiszen a Csongrádon rászertelt daruval együtt nem fért volna át az algyői híd alatt. Meg kellett tehát várni azt a vízállást, amelynél a darut kitéhették a kétfestű hajóról a szárazföldre. Igen ám, csak hogy az a bizonyos vízmagasság már olyan közel volt az algyői híd szerkezetéhez, hogy a katamaránnak csak nagy ügyvel-bajjal sikerült épségben „megúsznia” az átbújtatást.

Aztán persze ki kellett emelni az előtört szerelőtérrel a vízben rekedt szerkezeti elemeket — búvárok segítettek ebben. Az ideiglenes megoldás jól bevált: a kilenc-tíz főtárból álló, de három részletben beemelendő szerkezeti elemek összeállítása javában tart. Még körülbelül hatvan méter hiányzik ahhoz, hogy az új-szegedi és a belvárosi felőli oldalon dolgozó hídépítők kezét foghassanak a folyó fölött, de szilárd „talajjal”, pontosabban pályalemezzel a talpuk alatt, előreláthatóan május végén.

Addig persze még sok a tennivaló: az újszegedi oldalon be kell fejezni a szegélyezést, a feljárási híddíszeknek tekinthető elemek förlakását. A város felőli oldalon a támfal zsáuzatát is el kell készíteniük még az építőknek, s a mederpillér testéről is hiányzik nyolc sor kő. A Hídépítő Vállalat és a Ganz-MÁVAG brigádjai kívül jelenleg hat kivitelező vállalat érdekelt Szegeden. Az Országos Szakipari Vállalat, a DÉGÁZ, a DÉMÁSZ, a Vízművek, a KÉV és a Szegedi Magas- és

Betonozás a szegedi hídfőben

Somogyi Károlyné felvétele

Szerelőtér a katamaránon

Mélyépítő Vállalat dolgozóihoz azonban rövidesen újabb hat alvállalkozó csatlakozik: ha a híd befejező munkálataira kerül sor. Nem kis feladatot a 12 külső kivitelező és a négy szállító vállalat munkájának összehangolása. Ért-

Szaljut — 6

A második hét végén már minden rendeződött: a Szaljut-6 úrállomás legfontosabb alkatrészeinek átvizsgálását befejezték, s az akklimatizálódásnak is vége ért az új úrexpedíció tagjai. A két úrhajós fokozatosan átért a kísérleti program végrehajtására, a szükséges megfigyelések elvégzésére. Vlagyimir Ljahov és Valerij Rjunin számára nagyobb hasonló feladatokat irányoztak elő, mint az első két tartós úrexpedíció tagjainak: a Föld és a világtengerek megfigyelését és fényképezését, műszaki-tudományos, valamint orvosi és biológiai kísérleteket.

Munka a hagymaföldeken

A makói tájkorzetben megkezdődött a vidék kora tavaszi munkája, a fokhagyma dugtatása. Mivel ennek a fűszernövénynek az ültetése nem gépesíthető, ezért ma már kizárólag a háztájiában termesztik, a hagyományos módon, kézi erővel tűzdelik ki a földbe a szaporítóanyagot. Nehéz és aprókékos munka ez. Egy ember napi teljesítménye legfeljebb kétszáz négyszöglet, mégis megéri a fáradságot, mert a fokhagyma „pénzes rővény”, külföldön is szinte korlátlan piaca van.

Egy-egy család ültetvénye — attól függően, hányan vannak, hogy evőzik a munkát — kétszáz négyszögletől 1 ezer 600 négyszögletig terjed. A közös gazdaságok már jól bevált gyakorlat szerint segítik tagjaikat. Még az ősszel előkészített területen, összefüggő táblákon mérték ki a háztáji parcellákat. Általában a város térségeinek tagjai összefognak ilyenkor: szomszédok, rokonok, ismerősök, kölcsönösen segítnek egymásnak, és ahogy szokták mondani a helyi társaságok, olyan ütemben rakják ki a hagymagerezeket. A legnagyobb területen a makói Úttörő és a Lenin térségek foglalkoznak a fehér fűszernövény termesztésével.

Tovább fejlődik a szegedi kábelgyártás

A nemrég elkészült vállalati mérleg adatai azt mutatják, hogy eredményesnek ítéltető a Magyar Kábel Művek szegedi gyárának elmúlt gazdasági éve. Új üzemek, üzemrészek álltak munkába, s ezekben is sikerült jó minőségű árut előállítani. A kábelgyártás ebben az évben kétmilliárd-negyvenmillió forint termelési érték előállítását tervezik. Amint Tombácz József igazgató elmondta, ez kétszázhetvenmillió forinttal nagyobb összeg a tavalyinál.

A terv reális. A jobb eredmény az utóbbi évek következtében fejlesztőmunkájának, a rekonstrukciós program sikerének köszönhető. A gyárban ma már szinte kizárólag csak korszerű, konvertálható termékeket állítanak elő, s ionok monitortól a kialakult termékszerkezet is. A rekonstrukció — erről egy nemzetközi tanácskozás kapcsán nemrég lapunkban is

hírt adtunk — folytatódik. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a szegedi gyár is teljesíti kétszáznegyvenmillió forintos nyereségtervet. Ez a feltétele annak is, hogy meg tudják valósítani jövődelempolitikai célkitűzéseiket. Erthető tehát, hogy így fogalmaznak: az exportpiacokra való pontos szállítás, a belföldi igények maradéktalan kielégítése mellett a nyereségterv teljesítését tartjuk a legfontosabbnak.

Az első két hónap lendülete a garancia arra, hogy mindez sikerül. Beváltak a munka- és üzemszervezési intézkedések: s javult a technológiai fejelem. Ez különösen azért fontos, mert ebben a gyárban a felhasználó alanyvázok döntő többsége importból származik. Az importanyagokkal pedig takarékoskodni kell. Erre a kábelművek pártbizottságának cselekvési programja kötele-

Bauxitvagyonunk földolgozása

Megkezdődött az újonnan majd felszínre a nagygyházi felfedezett hazai bauxitvagyon gazdaságos feldolgozása a timföldipar szükségletével szorosan kapcsolatos laboratóriumi kísérletek az Almásfüzitői Timföldgyárban. Mint ismeretes, Észak-Dunántúlon a nagygyházi-mányi medencékben a széntelepek alatt — nem nagy mélységben — bauxittrégeket is felfedeztek. A szén és a bauxit együttes kiaknázására már épül az első nagygyházi bánya, amelyben a szén kitermelését 1981-ben, a bauxitét pedig 1985-ben kezdik meg. Évente 500 000 tonna bauxit kerül

ismert bauxitokban nem található, sőt a környező országok timföldgyáraiban sem dolgoznak a nagygyházihoz hasonló nyersanyaggal, ezért lehetséges, hogy a hazánkban meghonosodott Bayer-féle timföldgyártási technológia nem alkalmas az új bauxit feldolgozására. A kutatók a laboratóriumi vizsgálatokkal arra keresik a választ, hogy célszerű-e a Bayer-féle technológia módosítása, vagy szükséges-e egy teljesen új gyártástechnológia kidolgozása.